

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

23.05.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Зеленський зустрівся з представниками нацменшин і корінних народів України. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 22 трав. Зеленський обговорив із представниками нацменшин імплементацію закону про корінні народи. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 22 трав. ЮНЕСКО може бути координатором повернення Україні викрадених Росією культурних цінностей – МКСК. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Юрій Рибчинський відзначає 80-річчя – Президент нагородив поета орденом. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 22 трав. Зеленський у день народження Рибчинського нагородив поета орденом князя Ярослава Мудрого IV ступеня. – Москаленко Ю.](#)

Медіа

[Україна молода. – 2025. – 22 трав. Премія імені Георгія Гонгадзе – 2025: лауреатом став Іван Любиш-Кірдей. – Здоровило Т.; Премію імені Георгія Гонгадзе здобув фотограф Іван Любиш-Кірдей. – Інф.](#)

Театр

[Укрінформ. – 2025. – 22 трав. В Одеській опері відбудеться прем'єра балетного перформансу Lisova. – Інф.](#)

Музика

[Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Американський контрабасист Джеймс Ван Демарк виступить у Києві. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 22 трав. У Житомирі проходить фестиваль камерної музики. – Інф.](#)

Візуальні мистецтва

[Укрінформ. – 2025. – 22 трав. У Софії Київській пройде мистецький фестиваль «Арт-Вирій». – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. Київ у барвах минулого: у столичній бібліотеці презентували фотовиставку архітектури XIX–XX століть. – Асадчева Т.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 22 трав. У Києві відкрилася фотовиставка Влади та Костянтина Ліберових «Останній рік». – Резніченко В.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. У столичній «Я галереї» відкрили проєкт пам'яті українського художника Ігоря Яновича «Жести». – Плакіна О.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. Залізний грім на світлинах: у столиці триває благодійна виставка на підтримку ЗСУ. – Асадчева Т.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. Знайомство з сучасним українським дизайном: на Подолі запрацював MLYN design hub. – Катаєва М.](#)

[Village Україна. – 2025. – 22 трав. Шрифти Василя Хоменка й айдентика Театру Франка. Це четвертий випуск «Літопису українського дизайну». – Головань Д.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Вийшов офіційний трейлер української фантастичної стрічки «Ти – Космос». – Інф.](#)

[Village Україна. – 2025. – 22 трав. Феміністичний кінофестиваль вдруге проведуть у Будинку кіно. Що в програмі. – Головань Д.](#)

Просвітництво

[Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. У Києві стартувало тестування «Кинь виклик своїм знанням про Європу». – Марків Н.](#)

Література

[Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Українська письменниця Дарина Гладун стала лавреаткою поетичної премії США. – Інф.](#)

Музейна справа

[Укрінформ. – 2025. – 22 трав. У Києво-Печерській лаврі презентують унікальні артефакти доби гетьмана Івана Мазепи. – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 22 трав. «Комусь заважала правда». Гендиректора заповідника Києво-Печерська лавра звільнили – він відреагував. – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 22 трав. Остапенко оскаржить у суді рішення про звільнення з посади гендиректора «Києво-Печерської лаври». – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 22 трав. «Є відповіддю на слабку позицію». Міністр Точицький пояснив, чому МКСК звільнило гендиректора Лаври. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 22 трав. «Це відповідь на слабку позицію»: Точицький прокоментував звільнення гендиректора «Києво-Печерської лаври». – Інф. Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. Міністр культури пояснив звільнення гендиректора Лаври: деталі. – Божок С.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 22 трав. Мінкультури про причини звільнення Остапенка: кав'ярня в Будинку намісника Лаври і ремонтні роботи без погодження. – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 22 трав. Мінкультури: Захід з «борщами Клопотенка» не мав би бути проведений у Лаврі. – Інф.](#)

Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. У заповідника «Києво-Печерська Лавра» нова тимчасова очільниця – Світлана Котляревська. – Божок С.; Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Виконувачем обов’язків гендиректора заповідника «Києво-Печерська лавра» призначили Котляревську. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. МКСК та колектив «Києво-Печерської лаври» обговорили роботу заповідника після звільнення директора. – Інф.

NV. – 2025. – 22 трав. Працівники заповідника Софія Київська звернулись до президента Зеленського через тиск Мінкульту. – Інф.; Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. Працівники «Софії Київської» звернулись до Зеленського через тиск і відсторонення директора. – Гришина Д.; Village Україна. – 2025. – 22 трав. Колектив «Софії Київської» написав лист до Зеленського. У ньому кажуть про тиск з боку Мінкульту. – Головань Д.

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 22 трав. Мінкультури: Ситуації з «Києво-Печерською лаврою» і «Софією Київською» – не пов’язані між собою процеси. – Інф.

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. На Полтавщині 52 археологічні об’єкти Більського городища визнали культурною спадщиною. – Інф.

Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. Будинок-пам’ятка на Інститутській: обстеження завершиться до кінця травня, далі – протиаварійні роботи. – Божок С.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Україну представили на Європейському культурному фестивалі у Бразилії. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. До Української суботньої школи у Відні завітав Богдан Бенюк. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Українці представить свою культуру на Фестивалі різноманіття на Мадейрі. – Інф.

NV. – 2025. – 22 трав. Продюсера Бардаша засудили до 10 років ув’язнення за підтримку російської агресії. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 22 трав. Продюсер Бардаш засуджений до 10 років позбавлення волі за підтримку російської агресії проти України. – Інф.

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Зеленський зустрівся з представниками нацменшин і корінних народів України. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 22 трав. Зеленський обговорив із представниками нацменшин імплементацію закону про корінні народи. – Інф.

Президент Володимир Зеленський зустрівся з представниками національних меншин та корінних народів України і обговорив з ними координацію спільнот з державою та імплементацію закону про корінні народи. Про це йдеться у дописі Володимира Зеленського в Телеграмі. Він поінформував, що було обговорено найважливіші питання: імплементацію закону про корінні народи, координацію між державою і нацменшинами, освітні та мовні теми, надання українського громадянства тим, хто чекає вже тривалий час, та зусилля для повернення українських громадян додому. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3995959-zelenskij-zustrivsa-z-predstavnikami-nacmensin-i-korinnih-narodiv-ukraini.html>

<https://interfax.com.ua/news/general/1073989.html>

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. ЮНЕСКО може бути координатором повернення Україні викрадених Росією культурних цінностей – МКСК. – Інф.

Україна активно використовує механізми Конвенції 1970 року для протидії культурним втратам внаслідок російської агресії та для повернення викрадених цінностей. Про це заявив заступник міністра Сергій Беляєв під час 13-го засідання Допоміжного комітету Наради держав – учасниць Конвенції 1970 року про заходи, спрямовані на заборону та запобігання незаконному ввезенню, вивезенню та передачі права власності на культурні цінності. Він подякував міжнародним партнерам за співпрацю в питанні повернення культурної спадщини, зокрема нагадав про успішну співпрацю з посольством США. У 2020 році вдалося повернути картину художника Михайла Паніна, викрадену під час Другої світової війни, а також – через 77 років – картину французького митця XVIII століття П'єра Луї Гудро, яка нині зберігається в Національному музеї Ханенків у Києві. Заступник міністра також він підкреслив важливість ініціативи ЮНЕСКО щодо створення віртуального музею викрадених культурних цінностей і повідомив, що Україна вже працює над наповненням цього проєкту відповідно до своїх національних норм. У віртуальному музеї, зокрема, планується представити культурні цінності, викрадені Росією після повномасштабного вторгнення у 2022 році. Зазначається, що Естонія, Литва, Нідерланди та інші країни підтримали позицію України. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995975-unesko-moze-buti-koordinatorom-povernenna-ukraini-vikradenih-rosie-u-kulturnih-cinnostej-mksk.html>

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Юрій Рибчинський відзначає 80-річчя – Президент нагородив поета орденом. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. –

22 трав. Зеленський у день народження Рибчинського нагородив поета орденом князя Ярослава Мудрого IV ступеня. – Москаленко Ю.

Президент Володимир Зеленський нагородив народного артиста України, Героя України, поета і драматурга Юрія Рибчинського орденом князя Ярослава Мудрого IV ступеня. Про це йдеться в Указі №311/2025, оприлюдненому на сайті глави держави. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995772-urij-ribcinskij-vidznacae-80ricca-prezident-nagorodiv-poeta-ordenom.html>

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/zelenskij-u-den-narodzhenija-ribchinskoho-nagorodiv-poeta-ordenom-knjazja-jaroslava-mudroho-iv-stupenja.html>

Медіа

Україна молода. – 2025. – 22 трав. Премія імені Георгія Гонгадзе – 2025: лауреатом став Іван Любиш-Кірдей. – Здоровило Т.; Премію імені Георгія Гонгадзе здобув фотограф Іван Любиш-Кірдей. – Інф.

Фотограф, оператор і воєнний кореспондент Reuters Іван Любиш-Кірдей став лауреатом премії імені Георгія Гонгадзе – 2025. Церемонія нагородження відбулася у Києві 21 травня. До короткого списку номінантів на відзнаку у 2025 році члени Капітули Премії імені Георгія Гонгадзе обрали також головну редакторку та співзасновницю видання The Kyiv Independent Ольгу Руденко, керівника відділу розслідувань «Української правди» Михайла Ткача. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189496/>

<https://day.kyiv.ua/news/220525-premiyu-imeni-heorhiya-gongadze-zdobuv-fotograf-ivan-lyubyshe-kirdey>

Театр

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. В Одеській опері відбудеться прем'єра балетного перформансу Lisova. – Інф.

В Одеській національній опері 24 травня відбудеться прем'єра балетного перформансу Lisova, створеного за мотивами драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня». Над постановкою працювали головний диригент театру, заслужений артист України Василь Коваль, хореографія та авторка лібрето, заслужена діячка культури України Олеся Шляхтич, сценограф-постановник Петро Богомазов, художниця з костюмів Марія Руденко, автор відеоінсталяції Андрій Савдєєв та художник зі світла Павло Литвиненко. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995765-v-odeskij-operi-vidbudetsa-premera-baletnogo-performansu-lisova.html>

Музика

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Американський контрабасист Джеймс Ван Демарк виступить у Києві. – Інф.

Відомий контрабасист зі США Джеймс Ван Демарк виступить у Києві з Національним симфонічним оркестром України. Про це на брифінгу розповіли учасники концерту. Як зазначалося, 23 травня у Національній філармонії

України оркестр під орудою Теодора Кухара виконає твори чеських композиторів-класиків, а також презентує прем'єри українських композиторів Михайла Шведа і Максима Коломійця. Солістом виступить Джеймс Ван Демарк. Він розповів, що є прихильником України з ранньої молодості, коли одна українська родина допомогла в його професійному розвитку. Диригент Теодор Кухар, американець українського походження, також зазначив, що в такий спосіб музиканти висловлюють підтримку Україні. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995834-amerikanskij-kontrabasist-dzejms-vandemark-vistupit-u-kievi.html>

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. У Житомирі проходить фестиваль камерної музики. – Інф.

У Житомирі впродовж тижня проходитиме Всеукраїнський фестиваль камерної музики Pro | PHIL-MUSIC. Про це повідомляє Житомирська обласна філармонія у Фейсбуці. Фестиваль стартував 21 травня у Житомирській обласній філармонії ім. Святослава Ріхтера. Урочисте відкриття було поєднане з творчим звітом колективів і солістів Житомирського музичного фахового коледжу ім. Віктора Косенка. Концерт присвячено 120-річчю закладу. 23 травня в межах фестивалю заплановано виступ Подільського камерного хору «Леонтович-капела» Вінницької обласної філармонії ім. Мииколи Леонтовича з програмою «The best world hits». Прозвучать найвідоміші композиції гуртів «Queen», «ABBA», «Rammstein», «Imagine Dragons», співачок Леді Гага, Брітні Спірс та ін. У день закриття фестивалю, 30 травня, виступить камерний оркестр Житомирської обласної філармонії з програмою «Свобода звучить камерно». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995840-u-zitomiri-prohodit-festival-kamernoi-muziki.html>

Візуальні мистецтва

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. У Софії Київській пройде мистецький фестиваль «Арт-Вирій». – Інф.

У галереї «Хлібня» Національного заповідника «Софія Київська» 23 травня презентують виставковий проєкт «Арт-Вирій». Про це під час пресконференції 22 травня повідомив організатор проєкту Ровшан Тагієв. Він зазначив: «Арт-вирій» – проєкт, що розпочав своє існування минулого року. І вже цього року ми його продовжуємо. Ми запросили до участі близько 80 художників, які працюють у різних напрямках – живопис, фотографія, фігуративне мистецтво, абстрактне мистецтво, скульптура...». У межах проєкту відбудуться презентації різноманітних програм, книжок. Цим проєктом прагнуть показати, що попри війну, українська культура продовжує жити й розвиватися. Відвідувачі зможуть оглянути твори Матвія Вайсберга, Федіра Тетянича, Юрія Химича, Олександра Смірнова, Ігоря Гайдая, Тіберія Сільваші, Юлії Бойчук, Етсуші Оно, Расіма Сейдімова, Лариси Степанюк, Ігоря Коновалова та ін. Відкриття виставки відбудеться 23 травня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995930-u-sofii-kiiivskij-prezentuut-vistavkovij-proekt-artvirij.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. Київ у барвах минулого: у столичній бібліотеці презентували фотовиставку архітектури XIX–XX століть. – Асадчева Т.

Нещодавно в Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого розпочалася фотовиставка, присвячена визначним пам'яткам Києва кінця XIX – початку XX століття. Ідея проєкту належить досліднику Києва Костянтину Досичеву, який, досліджуючи архівні матеріали, історичні джерела, плани забудови міста, відтворив копії фотографій пам'яток цього періоду та додав їм кольору. Його приватна колекція налічує понад 250 світлин історичних об'єктів, що відображають велич київської архітектури. Експозиція включає 70 кольорових світлин формату А3, які демонструють не лише збережені архітектурні перлини столиці, а й втрачені пам'ятки міста. На відкритті Костянтин Досичев провів коротку презентацію, акцентуючи на знакових київських пам'ятках. Виставку можна побачити до 19 червня на другому поверсі Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112749/>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 22 трав. У Києві відкрилася фотовиставка Влади та Костянтина Ліберових «Останній рік». – Резніченко В.

У Києві в артпросторі MacPaw Space стартувала документальна фотовиставка «Останній рік», яка презентує знімки фотографів і воєнкорів Влади та Костянтина Ліберових. Експозиція демонструє реалії життя під час війни – зокрема на передовій і в прифронтових містах – протягом 2024–2025 років. Виставка буде відкрита для відвідувачів до 25 травня. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/u-kijevi-vidkrilasja-fotovistavka-vladi-ta-kostjantina-liberovikh-ostannij-rik.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. У столичній «Я галереї» відкрили проєкт пам'яті українського художника Ігоря Яновича «Жести». – Плакіна О.

16 травня у київській «Я галереї» відкрили масштабний виставковий проєкт «Жести», присвячений пам'яті художника Ігоря Яновича. «Ідея виставки була задумана разом з художником ще у 2023 році. Працюючи над новими роботами на папері, Ігор Янович і куратор проєкту, Павло Гудімов, формували концепцію, яка мала стати кульмінацією його творчих пошуків. Однак у грудні того ж року Ігор Янович раптово пішов з життя», – кажуть у галереї. Виставка триватиме до 20 липня. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112743/>

Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. Залізний грім на світлинах: у столиці триває благодійна виставка на підтримку ЗСУ. – Асадчева Т.

У галереї Vakulenko Art Consulting проходить благодійна фотовиставка «Залізний грім, що наближає тишу», присвячена бойовому шляху 43 окремої

артилерійської бригади ім. гетьмана Тараса Трясила. В експозиції – роботи фотографів, які документували важливі моменти з життя бригади. Автори світлин – Тетяна Колесник, Арсеній Герасименко, Сергій Скринніков, Андрій Корчагін, Федеріко Кінтана (Federico Quintana), Дієго Еррера (Diego Errera), Валентина Поліщук та Ігор Ткачов. Виставка має благодійну мету. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112746/>

Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. Знайомство з сучасним українським дизайном: на Подолі запрацював MLYN design hub. – Катаєва М.

У травні на вул. Спаській запрацював дизайн-простір MLYN design hub, який представив свою першу експозицію «Зерно», присвячену сучасному українському дизайну. Приміщення розташоване на другому поверсі будівлі, де колись був завод «Київмлин». Засновник MLYN design hub – продюсер арт та дизайн проєктів Роман Михайлов, який двічі влаштовував у столиці дні українського промислового дизайну – ДВРЗ Design Days. Назву обрали, виходячи з історії місця розташування, але не лише. Айдентику MLYN design hub розробив Марк Заболотний. Перша експозиція має назву «Зерно». Кураторка експозиції, архітекторка та артдиректорка Ярослава Україна пояснює, що ця назва символізує початок, закладений у матеріалі, формі, ідеї. На виставці намагалися не просто показати цікаві дизайнерські вироби, а й сформувати з них інтер'єрні композиції. Інсталяції відтворюють різні частини домашнього інтер'єру. Загалом представлено близько 20 брендів. У своїх роботах дизайнери часто звертаються до української спадщини. Експозиція «Зерно» триватиме до 10 серпня й буде відкритою щодня. Про концепцію та плани MLYN design hub журналістці видання розповів Роман Михайлов. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112729/>

Village Україна. – 2025. – 22 трав. Шрифти Василя Хоменка й айдентика Театру Франка. Це четвертий випуск «Літопису українського дизайну». – Головань Д.

Четвертий випуск журналу «Літопис українського дизайну» вже можна замовити, повідомили в дизайн-бюро Spiilka. Це наймасштабніший з усіх «Літописів», що виходили раніше. Його присвятили культурі: театру, кіно, музиці, візуальному мистецтву й артпросторам. У журналі зібрали історії про кроскультурні зв'язки в українському дизайні, наприклад між опішнянською керамікою й авангардом, між сценографією й шрифтами, або ж між «Енеїдою» й «колірністю». Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/363021-shrifti-vasilya-homenka-y-aydentika-teatru-franka-tse-chetvertiy-vipusk-laquo-litopisu-ukrayinskogo-dizaynu-raquo>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Вийшов офіційний трейлер української фантастичної стрічки «Ти – Космос». – Інф.

Опубліковано офіційний трейлер та постер науково-фантастичної драми «Ти – космос» режисера Павла Острікова. Фільм виходить в український прокат з 20 листопада. Стрічку створено за підтримки Державного агентства України з питань кіно компанією ForeFilms у співпраці з Бельгією. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995887-vijsov-oficijnij-trejler-ukrainskoi-fantasticnoi-stricki-ti-kosmos.html>

Village Україна. – 2025. – 22 трав. Феміністичний кінофестиваль вдруге проведуть у Будинку кіно. Що в програмі. – Головань Д.

Другий феміністичний кінофестиваль «Гаккебуш» пройде з 30 травня по 1 червня у Червоній залі Будинку кіно. У програмі: 30 травня – благодійний показ фільму «Невидимий батальйон» на підтримку руху Veteranka. Після перегляду – дискусія з командою фільму; 31 травня – покази 26-ти короткометражних фільмів українських і європейських режисерок. Це національна ігрова й документальна конкурсні програми, європейська позаконкурсна; 1 червня – індустриальна секція: пітчінг нових проєктів, лекторій, нетворкінг і церемонія нагородження. Покажуть: 10 українських ігрових фільмів, серед яких «Креветки, вимикач, бичок і пляшечка», «Ти тепер хлопець», «Свята Софія» (журі: Валерія Сочивець, Юлія Сінкевич, Жанна Озірна); 10 документалок, зокрема «Хранителі музеїв. Іванків», «Руки допомоги», «Спіріт» (журі: Надія Парфан, Христина Лізогуб, Віка Хоменко). Європейська позаконкурсна програма містить шість стрічок з Німеччини, Франції, Туреччини, Італії, Хорватії та Чехії. Переможця оберуть глядачі. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/363017-feministichniy-kinofestival-vdruge-provedut-u-budinku-kino-uzhe-mozhna-kupiti-abonement>

Просвітництво

Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. У Києві стартувало тестування «Кинь виклик своїм знанням про Європу». – Марків Н.

До Дня Європи, який відзначають 9 травня, Освітня платформа оголосила про проведення тестування «Кинь виклик своїм знанням про Європу». Метою тестування є визначення рівня обізнаності учасників щодо географічних, історичних, культурних та політичних особливостей країн Європи, популяризація, а також заохочення до поглибленого вивчення європейських процесів. Учасники, які успішно складуть тест, отримають персональний сертифікат Знавця Європи та зможуть долучитися до підтримки ЗСУ. Реєстрація для участі у тестуванні триває з 5 травня по 5 червня. Скласти тестування можна з 9 травня по 10 червня. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112764/>

Література

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Українська письменниця Дарина Гладун стала лавреаткою поетичної премії США. – Інф.

Українська письменниця, мисткиня та перекладачка Дарина Гладун стала лауреаткою премії The Billy Maich Prize (премія Біллі Майча) від Університету Нотр-Дам у штаті Індіана, США. Премію присуджують студентам або випускникам університету за досягнення в поезії. Письменницю відзначили за вірші, які вона написала англійською – згодом їх опублікують на сайті Академії американських поетів (Academy of American Poets). Дарина Гладун – одна з дослідниць феномену поетичного перформансу в Україні. Вона є авторкою збірок «Рубати дерево», «Радіо «Війна», «Війна не почнеться завтра» тощо. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995857-ukrainska-pismennica-darina-gladun-stala-lavreatkou-poeticnoi-premii-ssa.html>

Музейна справа

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. У Києво-Печерській лаврі презентують унікальні артефакти доби гетьмана Івана Мазепи. – Інф.

У Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» 23 травня відкриється виставка «Мазепа. Стратегія європейської України», присвячена постаті гетьмана Івана Мазепи та його боротьбі за європейський вибір української державності, повідомляє МКСК. В експозиції буде представлено унікальні історичні документи, твори мистецтва, коштовності, зброя, предмети розкоші та вбрання козацької старшини, стародруки та інші предмети, що розкривають Україну епохи Івана Мазепи, її базові цінності європейської держави. Під час відкриття виставкової експозиції відбудеться кураторська екскурсія. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995928-u-kievopecerskij-lavri-prezentuut-unikalni-artefakti-dobi-getmana-ivana-mazepi.html>

NV. – 2025. – 22 трав. «Комусь заважала правда». Гендиректора заповідника Києво-Печерська лавра звільнили – він відреагував. – Інф.

Генерального директора Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» Максима Остапенка звільнили з посади. У МКСК заявили, що рішення про звільнення було ухвалене через неналежне виконання умов контракту та виявлення порушень у діяльності заповідника. Максим Остапенко відреагував на звільнення, опублікувавши допис на своїй сторінці в Facebook. Колишній гендиректор зазначив, що отримав наказ про звільнення від міністерства напередодні відкриття виставки, до якої готувався разом з колегами. «Без пояснень. Без попереджень. Без жодних офіційних зауважень щодо моєї роботи. Останні тижні ширились чутки про закулісну боротьбу за контроль над Лаврою. Ми відчували тиск. Очевидно, комусь стало незручно від того, що ми вголос говорили про необхідність очищення Лаври від імперських наративів. Комусь заважала правда. Комусь – наша принциповість. Але ця новина не стала поразкою. Вона – ще одне підтвердження, що ми рухаємося у правильному

напрямку», – заявив Максим Остапенко, додавши, що сподівається отримати пояснення від міністерства щодо причини свого звільнення. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/minkult-zvilnilo-direktora-kiyevo-pecherskoji-lavri-ostapenka-50516004.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 22 трав. Остапенко оскаржить у суді рішення про звільнення з посади гендиректора «Києво-Печерської лаври». – Інф.

Звільнений з посади генерального директора Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» Максим Остапенко має намір оскаржити у суді рішення міністра культури та стратегічних комунікацій Миколи Точицького про звільнення його з посади. «Я провів консультації з адвокатами. Те, що відбулось і як це відбувається, – це повне знущення над практикою нормальних відносин між керівником і роботодавцем. І я буду це оскаржувати у суді», – заявив Максим Остапенко агентству «Інтерфакс-Україна» у четвер. За словами Максима Остапенка, все, що відбувається навколо його звільнення, – це наруга над правовою системою і зловживання своїми повноваженнями з боку директора департаменту захисту та збереження культурної спадщини Міністерства культури та стратегічних комунікацій Володимира Шорнікова. Максим Остапенко підкреслив, що процес вручення наказу про звільнення гендиректора закладу – це показник рівня некомпетентності працівників департаменту. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1073897.html>

NV. – 2025. – 22 трав. «Є відповіддю на слабку позицію». Міністр Точицький пояснив, чому МКСК звільнило гендиректора Лаври. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 22 трав. «Це відповідь на слабку позицію»: Точицький прокоментував звільнення гендиректора «Києво-Печерської лаври». – Інф. Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. Міністр культури пояснив звільнення гендиректора Лаври: деталі. – Божок С.

Міністр культури та стратегічних комунікацій Микола Точицький заявив, що МКСК вирішило звільнити гендиректора Києво-Печерської лаври через його «слабку позицію» у виконанні Закону про заборону діяльності московських релігійних організацій в Україні. «Процес очищення українських святинь є тим пріоритетом, який вимагає ефективних рішень. Тим більше, що діяльність московських релігійних організацій заборонена законом. Звільнення гендиректора Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» є відповіддю на слабку позицію у виконанні цього закону. Те, що в Лаврі не має бути московського духу, мало бути точкою найбільших зусиль керівника заповідника. Проте, маючи сприяння з боку Міністерства для передачі храмів ПЦУ, результат року роботи керівника не є адекватним викликам національної безпеки, з якими стикається українське суспільство», – зазначив Микола Точицький. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/mikola-tochickiy-poyasniv-zvilnennya-gendirektora-kiyevo-pecherskoji-lavri-ostapenka-50516053.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995867-ce-vidpovid-na-slabku-poziciu-tocickij-prokomentuvav-zvilnenna-gendirektora-kievopecerskoi-lavri.html>
<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112763/>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 22 трав. Мінкультури про причини звільнення Остапенка: кав'ярня в Будинку намісника Лаври і ремонтні роботи без погодження. – Інф.

У Міністерстві культури та стратегічних комунікацій назвали головні порушення в діяльності Національного заповідника «Києво-Печерська лавра», які призвели до звільнення генерального директора, серед них – кав'ярня в Будинку намісника Лаври та здійснення оздоблювальних і ремонтних робіт без погодження з Міністерством тощо. Докладно про всі порушення:

<https://interfax.com.ua/news/general/1073961.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 22 трав. Мінкультури: Захід з «борщами Клопотенка» не мав би бути проведений у Лаврі. – Інф.

У Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України вважають, що не можна було проводити в Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» кулінарного заходу про різдвяні українські традиційні страви. «Лавра привернула увагу до себе, починаючи з так званих «борщів Клопотенка». Як би там не було, такий захід навіть з такою метою, в такий спосіб не мав би бути проведений. Тут на 100% були очевидні помилки керівництва, чому була дана оцінка», – сказав журналістам директор Департаменту захисту та збереження культурної спадщини МКСК Володимир Шорніков у четвер в Києві. За його словами, після цього в Міністерстві для себе зрозуміли, що необхідно розібратися з роботою заповідника і наскільки діяльність відповідає цілям, які зазначені в положенні «Києво-Печерської лаври». Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1073941.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. У заповідника «Києво-Печерська Лавра» нова тимчасова очільниця – Світлана Котляревська. – Божок С.; Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Виконувачем обов'язків гендиректора заповідника «Києво-Печерська лавра» призначили Котляревську. – Інф.

З 22 травня обов'язки генерального директора Національного заповідника «Києво-Печерська Лавра» виконуватиме Світлана Котляревська, повідомили в МКСК. Вона обіймала посаду заступниці генерального директора з питань забезпечення платних послуг заповідника. Нині – виконуватиме обов'язки керівника до офіційного призначення нового гендиректора. Світлана Котляревська має досвід роботи в органах державної влади. Упродовж 2015–2022 років вона була радницею прем'єр-міністра та міністрів України. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112774/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995829-vikonuvacem-obovazkiv-gendirektora-zapovidnika-kievopecerska-lavra-priznacili-kotlarevsku.html>

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. МКСК та колектив «Києво-Печерської лаври» обговорили роботу заповідника після звільнення директора. – Інф.

Представники МКСК і колектив Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» обговорили подальшу роботу заповідника після звільнення його директора Максима Остапенка. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995801-mksk-ta-kolektiv-kievopecerskoi-lavri-obgovorili-robotu-zapovidnika-pisla-zvilnenna-direktora.html>

NV. – 2025. – 22 трав. Працівники заповідника Софія Київська звернулись до президента Зеленського через тиск Мінкульту. – Інф.; Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. Працівники «Софії Київської» звернулися до Зеленського через тиск і відсторонення директора. – Гришина Д.; Village Україна. – 2025. – 22 трав. Колектив «Софії Київської» написав лист до Зеленського. У ньому кажуть про тиск з боку Мінкульту. – Головань Д.

Колектив Національного заповідника «Софія Київська» звернувся до Президента України Володимира Зеленського із листом, в якому закликали забезпечити збереження пам'яток музейного комплексу і продовжити контракт із гендиректоркою. У листі, оприлюдненому працівниками заповідника «Софія Київська», зазначається, що в останні півроку вони зазнають тиску з боку Міністерства культури та стратегічних комунікацій. За цей період, з грудня 2024 року команда пережила кілька аудиторських перевірок, які не виявили значних порушень, зокрема перевірялося фінансово-господарська діяльність, поточний стан охорони і використання пам'яток історії, будівель, споруд, а також перевірку діяльності гендиректорки заповідника Нелі Куковальської, в результаті якої її відсторонили від виконання обов'язків. У листі колектив став на захист очільниці Нелі Куковальської, перелічивши обсяг виконаних у заповіднику робіт з моменту її приходу на посаду. Колектив заповідника підтримала команда фестивалю Bouquet Kyiv Stage, який вже багато років проводить заходи на його території. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/nacionalniy-zapovidnik-sofiya-kijivska-pracivniki-zvernulisya-do-zelenskoyu-cherez-tisk-minkultu-50516018.html>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112744/>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/363019-kolektiv-laquo-sofiyi-kijivskoyi-raquo-zayaviv-pro-tisk-minkultu-i-zvernuvsya-do-zelenskogo>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 22 трав. Мінкультури: Ситуації з «Києво-Печерською лаврою» і «Софією Київською» – не пов'язані між собою процеси. – Інф.

У Міністерстві культури та стратегічних комунікацій запевняють, що ситуації з перевіркою і звільненням генерального директора Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» Максима Остапенка і перевітками в Національному заповіднику «Софія Київська» – не пов'язані між собою процеси. Також у МКСК відкинули заяви, що начебто у відомства є ідея змінити всіх директорів заповідників. Докладно:

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. На Полтавщині 52 археологічні об'єкти Більського городища визнали культурною спадщиною. – Інф.

На Полтавщині завершили процес виготовлення та затвердження облікової документації на 52 археологічні об'єкти комплексу пам'яток території й округи Більського городища та Історико-культурного заповідника «Більськ». Про це повідомила Полтавська ОВА. 9 травня МКСК видало наказ, згідно з яким усі ці об'єкти віднесено до пам'яток культурної спадщини місцевого значення. Усі вони є складовими комплексу пам'яток території й округи Більського городища та Історико-культурного заповідника «Більськ». Зазначається, що цьому передувала кропітка польова, науково-дослідна робота впродовж останніх 10 років. За словами директора Історико-культурного заповідника «Більськ» Ігоря Короста, надалі фахівці установи розробили облікову документацію, яка отримала схвалення Консультативної ради з питань культурної спадщини при Полтавській облдержадміністрації й Експертної комісії з питань обліку культурної спадщини МКСК. Із-поміж 52 паспортизованих об'єктів 35 локалізуються в межах Котелевської селищної ради, 16 – Опішнянської селищної ради, ще один – на теренах обох громад. Віднесення їх до Державного реєстру пам'яток – істотний крок до забезпечення реального збереження. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995848-na-poltavsini-52-arheologichni-obekti-bilskogo-gorodisa-viznali-kulturnou-spadsinou.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 22 трав. Будинок-пам'ятка на Інститутській: обстеження завершиться до кінця травня, далі – протиаварійні роботи. – Божок С.

До кінця травня столиця отримає результати детального інженерно-технічного обстеження будинку – пам'ятки архітектури місцевого значення, розташованого за адресою вул. Інститутська, 10/1 (вул. Банкова, 1/10) у Печерському районі. Це дасть змогу почати реставрацію будинку, що постраждав у 2025 році внаслідок ворожої атаки. Про це повідомив заступник голови КМДА, депутат Київради Вячеслав Непоп. За його словами, спеціалісти креслять плани будинку на основі виконаних обмірів, оскільки плани БТІ відсутні. Оформлюють додатки до звіту, які включають фотоматеріали для документації стану об'єкта. А також розробляють робочі креслення та кошторисну документацію для тимчасового підкріплення стін і тимчасового накриття для протиаварійних та невідкладних консерваційних заходів, які виконують за рахунок бюджетних коштів столиці. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112770/>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Україну представили на Європейському культурному фестивалі у Бразилії. – Інф.

На Фестивалі європейської культури 2025, що відбувся в Художньому музеї Бразилії, був представлений стенд, який ознайомив відвідувачів з багатою історією та традиціями українського народу. Про це у Фейсбуці повідомило посольство України у Бразилії. Посольство спільно з Українсько-бразильською центральною репрезентацією представило учасникам фестивалю виробни народних умільців з української громади Бразилії. У заході взяли участь посол України в Бразилії Андрій Мельник, його дружина Світлана Мельник, новий президент Українсько-бразильської центральної Репрезентації Роберто Андре Орест, а також працівники та друзі посольства України. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3995724-ukrainu-predstavili-na-evropejskomu-kulturnomu-festivali-u-brazilii.html>

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. До Української суботньої школи у Відні завітав Богдан Бенюк. – Інф.

Народний артист України Богдан Бенюк відвідав Українську суботню школу у столиці Австрії. Під час візиту Богдан Бенюк провів зустріч зі старшокласниками. Діалог був зосереджений на важливості української мови, самоідентифікації та значення бути українцем не лише за паспортом, а й душею. Говорили й про майбутнє України, про долю українського театру, про культуру як зброю і як любов. Зустріч також включала творчий виступ Богдана Бенюка, де він виконав пісні та поезії. Модератором заходу виступила Олександра Саєнко. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3995755-do-ukrainskoi-subotnoi-skoli-u-vidni-zavitav-bogdan-benuk.html>

Укрінформ. – 2025. – 22 трав. Українці представити свою культуру на Фестивалі різноманіття на Мадейрі. – Інф.

На Мадейрі (Португалія) 23 та 24 травня відбудеться Фестиваль культурного різноманіття, де на якому асоціація «Україна з любов'ю» представити український стенд. Про це йдеться на фейсбук-сторінці Ucrânia com Amor. Гостям події запропонують традиційні українські страви та напої. Відвідувачі також матимуть змогу придбати автентичний український одяг та сувеніри. Крім того, 24 травня зі сцени пролунають українські пісні. Їх виконають гості та партнери асоціації «Україна з любов'ю» – представники Товариства українок Португалії. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3995773-ukrainci-predstavit-svou-kulturu-na-festivali-riznomanittja-na-madejri.html>

NV. – 2025. – 22 трав. Продюсера Бардаша засудили до 10 років ув'язнення за підтримку російської агресії. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 22 трав. Продюсер Бардаш засуджений до 10 років позбавлення волі за

підтримку російської агресії проти України. – Інф.

Вінницький міський суд Вінницької області засудив продюсера Юрія Бардаша до 10 років позбавлення волі за публічну підтримку війни Росії проти України. У суді ім'я засудженого не вказали, однак, із матеріалів справи випливає, що йдеться саме про Юрія Бардаша, який наразі перебуває під санкціями. Суд встановив, що продюсер, який раніше жив і працював в Україні, поширював українофобські висловлювання, демонстрував ворожість до українців і публічно підтримував дії країни-агресора. При цьому, за оцінкою суду, він усвідомлював свій вплив на громадську думку як в українському, так і в російському інформаційному просторі. Щоб зберегти свої активи та продовжити діяльність на території Росії, обвинувачений давав інтерв'ю, в яких закликав до насильницької зміни конституційного ладу в Україні. Крім того, у соцмережах він поширював матеріали та проводив прямі ефіри, в яких виправдовував збройну агресію РФ та підбурював до ворожнечі на національному й релігійному ґрунті. Його визнали винним у вчиненні злочинів, передбачених одразу кількома статтями Кримінального кодексу України. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/yuriy-bardash-v-ukrajini-zasudili-do-10-rokiv-uv-yaznennya-vidomogo-prodyusera-50516220.html>

<https://interfax.com.ua/news/general/1074010.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm